

Hol á spurningin um sjálvstýri

Oddagrein

Á landsstevnuni hjá Javnaðarflokkinum í Trongisvági um vikuskifti varð hol sett á spurningin um, hvussu vit í framtíðini skulu skipa okkara ríkisráttarligu viðurskipti.

Spurningurin um viðurskiptini við Danmark hevur merkt politiska kjakið alla hesa öldina. Tvinnir hava pólarin verið. Sambandsflokkurin vil ikki gera broytingar í heima-stýrisslógini, meðan Tjóðveldisflokkurin ikki vil tosa um aðra og skilabetri loysn enn loysing.

Tað er av størsta týdningi, at føroyingar politiskt megna at gera semju um ríkisráttarligu viðurskiptini, um ikki næsta hálva öldin skal vera ein oyðimarkargongd, har eingin vísir seg at hava nóg sterkan rygg at fáa í lag eina politiska loysn á hesum øki.

Loysing í sjálvum sær er einki endamál. Hinvegin kann tað bara verða skilagott, at vit fáa skipað viðurskipti - har tað eru vit føroyingar ið stinga út í kortið kósina. Tí má gongda leiðin liggja ímillum báðar mótropolarnar og er ein breið politisk semja tí neyðug.

Okkara áheitan á allar politiskar flokkar er, at teir við opnum sinni taka upp henda spurningin. Tað ber ikki til, at flokkar læsa seg fastar í eini støðu, sum er tikin út frá 50 ára gomlum fortreytum. Danmark er í dag eitt annað samfelag, enn tað var í 1948. Og Danmark er eisini partur av einum størri samfelag (ES), sum vit hava valt ikki at vera partur av.

Um vit vilja tað, ella ikki, so eru broytingar neyðugar. Vit skylda eisini uppvaðsandi ættarliðnum, at viðurskiptini verða so greitt skipað, at tað til eina og hvørja tíð er Føroya fólk, ið skal gera av um vit framhaldandi skulu verða í ríkisfelagsskapinum.

Javnaðarflokkurin hevur nú eisini boðað frá, at hann aftur fer at leggja fyrri tingið uppskot um setan av stjórnmalanend, sum skal viðgera allan henda spurningin. Fyrr í ár feldi tingið eitt slíkt uppskot, men undir viðgerðini á tingi vísti tað seg, at meiriluti var fyrri at seta slíka nevnd. Men lögmaður kroysti Fólkaplokkinn og Sjálvstýrisflokkinn at fella uppskotið - annars skrivaði hann út val. Fyrr at varðveita samgonguna, seldu Sjálvstýrisflokkurin og Fólkaplokkurin hugsjón sína.

Leggið til viks allar fordómar - og gamlar ræðumyndir. Gerið eina politiska semju, sum við virðing fyrri føroysku og donsku tjóðini, greitt vísir, at vit føroyingar fáa okkara egna samleika.

Tað er gagnligt politiskt arbeiði ...

Sosialurin

Vilhelmt Johannesen, løgtingsmaður:

Føroya lögmaður hóttir Føroya lögting

Hann hóttir ikki við at hann og landsstýrið fara at leggja frá sær. Hann hóttir heldur ikki við at skriva út nýval. Men hann nýtir eitt bræv, sum er bæði honum, landsstýrinum, figgjarnevndini og lögtinginum óviðkomandi, at hótta figgjarnevndina og lögtingið við

Lögmaður hevur skotið upp fyrri lögtinginum, at reglurnar fyrri Framtaksgrunnin verða broyttar soleiðis, at forsætisráðharrin og lögmaður fáa standandi heimild at umleggja lánini, sum grunnurin hevur hjá ávikavist ríkisskassanum og landskassanum, til partapening ella eingipening.

Løgtingsins figgjarnevnd tekur ikki undir við hesi ætlan lógmanns. Ein samd figgjarnevnd mælir til, at ein ávisur partur - tilsamans 25 mió. kr. - av samlaða láns-peninginum uppá 198 mió. kr. verður umlagdur til partapening. Hetta merkir, at figgjarnevndin mælir frá, at geva forsætisráðharranum og lógmanni standandi heimild at umleggja láns-pening til eingipening. Umframt hetta hevur nevndin eisini onnur broytingaruppskot til uppskot lógmanns.

Millum annað mælir nevndin til, at framtaksgrunnurin ikki skal sleppa at seta meira pening í tær fyrirkomur, sum grunnurin frammanundan er meirluta-eigari í. Eisini mælir figgjarnevndin til, at reglurnar verða broyttar soleiðis, at nevndarlímimir í Framtaksgrunninum ikki kunnu gerast nevndarlímimir í teim feløgum, sum grunnurin setur partapening í. Sumleiðis verður mælt til, at Framtaksgrunnurin verður skrá-settur sum vinnurekandi

grunnur í Føroyum, og at grunnurin kemur undir somu reglur og somu treytir, ið er galdandi fyrri slíkar grunnar her á landi.

Lógmanni hóvar ikki hesi broytingaruppskotini frá eini samdara figgjarnevnd. Tá so er, skuldi ein roknað við, at lögmaður tók orðið í tinginum og kom við fleiri skilagóðum og sakligum grundgevingum ímóti uppskotnu broytingunum, og eins nógvum skilagóðum og sakligum grundgevingum fyrri, at upprunliga uppskot hansara, er tað einasta rætta. Men tað ger Edmund Joensen ikki. Ístaðin velur lögmaður at hótta figgjarnevndina og lögtingið. Hetta er ikki nakað nýtt ella ókent fyrirbrigdi frá hansara síðu. Hesa ferð verður eitt bræv frá Føroya Banka nýtt at hótta við. Brævið frá bankanum er kortini ikki stíla til lógmanns.

Í einum tíðindastubba her í blaðnum leygardagin, sigur annar stjóri í Føroya Banka, at bankin ongan lut eitur í málinum um Framtaksgrunnin, og stjóriin vátta, at bankin heldur íki hevur lagt seg út í málið. Tí er nevnda bræv heldur ikki stílað til lógmann, landsstýrið, lögtingið ella figgjarnevndina. Men kortini ger lögmaður sær dælt av hesum skrivi. Hann nýtir tað at hótta Føroya Løgting við. Er tað nakað, sum okkara

aldargamla ting ikki kann lata sær lynda, so er tað at arbeiða undir hóttan. Og tann seinasti, ið skuldi funnið uppá at lagt trýst á lögtingið við hóttanum, skuldi sjálvandi verið Føroya lögmaður.

Í blaðnum næstseinasta týsdag, vísti eg á nýkur dømir, har lögmaður áður hevur hótt, bæði sínar egna partamenn og sínar samgongufelagar. Tað er óneyðugt at taka tey dømini frammaftur í dag. Nú kunnu vit bara staðfesta, at tann óhugnaliga og ódæmliga framferðin hjá Edmund Joensen, stendur við og versnar. Nú hóttir hann eina samda figgjarnevnd, og væntandi merkir tað, at hóttanin er vend ímóti Føroya lögtingi við sínum 32 fólkavaldu umboðum. Hetta er helst eindømi í tí fólkarræðisliga partinum av heiminum.

Næstseinasta týsdag umrøddi eg eitt tíðindaskriv frá lógmannsskrivstovuni, har sagt varð, at fundirnir í lítlu samgongu eru sera góðir, og at landsstýrið sum heldur tekur undir við samgongufundinum. Eg spurdi tá, hvat lógmannsskrivstovan, sum er ein partur av landsumsitingini, hevur við teir politiska samgongufundirnar at gera, og hvussu tann skrivstovan kann vátta ella avsanna nakað í tí sambandinum. Eg havi sjálvandi onki svar fingið uppá tann spurningin.

Í sjálvum sær var tað sera marghættligt, at eitt slíkt tíðindaskriv skuldi koma frá lógmannsskrivstovuni, ið er ein partur av umsitingini. Men meira marghættligt, löggið og ilgrunasamt er tað, at nevnda tíðindaskriv varð sent sum eitt hulduskriv. T.v.s. av ongin hevði undirskrivað tíðindaskrivið. Men tað var skrivað á eitt brævark hjá lógmannsskrivstovuni.

Hvør hevur so sent hetta tíðindaskriv? Var tað eitt huldukonuskur frá lógmannsstjóranum ella huldumannaskur frá lógmanni sjálvum? Tað hevur stóran áhuga at hesin spurningurin fær eitt greitt svar!

Tann 10. nov. 1997
Vilhelm Johannesen

Ein missir kortið

RANDI JACOBSEN

Politíið í Suðuroynni var um vikuskiftið úti og kannaði standin á bilunum. Heilt nógvir bílar vórðu steðgaðir, men har var einki at seta fingurin á.

Eisini vórðu ferðmátningar gjordar. Tá var úrslitið ikki líka gott. Tveir fingur bót fyrri at koyra ov skjótt, og ein ungur drongur koyrði 115 km/t, og hann missir koyrikortið. Tað kostar koyrikortið, tá ferðin verður mæld til meira enn 30 km. hægri, enn loyvt er at koyra

Frá Hollywood Bergmenn

spæla alt vikuskiftið

Kostnaður 50 kr.
Sunnukvøld ókeypis

Skáin er opin
hvønn dag frá kl. 11-23

Tøkk

Hjartaliga takka vit øllum, sum vísu samkenslu og hjálptu okkum á ymiskán hátt, tá okkara kára kona, mamma, vermaðma og omma,

SVAVA OLSEN
fødd Davidsen
á Sandi

doyði og varð jarðað.

Tøkk til Jákup Reinert Hansen, prest, fyrri góð og troystarrik orð í kirkjuni, tøkk til sangarar og berarar. Tøkk fyrri kransar, blómur og til tykkum, sum fylgdu henni til hennara seinasta hvíldarstað.

Fyri tey avvarðandi
Tóralur og dreingirnir við familju